

Scenariusz lekcji języka polskiego dla klasy ósmej nt. „Zosia i Tadeusz z „Pana Tadeusza” - młodzi ludzie podobni do nas?” - Beata Wielkopolan

Opis grupy zróżnicowanej:

Klasa ogólnodostępna, zróżnicowana: grupa uczniów zdolnych, grupa z barierą komunikacyjną w tym uczeń z Ukrainy, uczeń z zespołem Aspergera, uczeń słabowidzący, uczniowie z dysleksją i innymi specyficznymi trudnościami w nauce, inne SPE).

Cele ogólne:

- zachęcenie uczniów do przeczytania "Pana Tadeusza"
- wskazanie elementów lektury bliskim uczniom
- kształtowanie umiejętności odbioru i przekładu tekstu kultury
- odczytanie i interpretacja fragmentu "Pana Tadeusza"

Cele szczegółowe:

Uczeń:

- opisuje, prezentuje, przedstawia własne doświadczenia związane z powrotem do domu
- odbiera tekst kultury - fragment dzieła filmowego za pomocą różnych zmysłów
- wymienia elementy świata przedstawionego w utworze
- potrafi dokonać prostego przekładu intersemiotycznego
- rozumie fragment tekstu literackiego
- odnosi własne doświadczenia do doświadczeń bohaterów literackich
- potrafi dokonać uproszczenia tekstu na tekst łatwy do czytania i zrozumienia według instrukcji (cel wykraczający do ewentualnego

zrealizowania z uczniem zdolnym, który mógłby pełnić rolę tutorską wobec słabszych kolegów)

- potrafi odczytać tekst literacki w wersji łatwej do czytania i zrozumienia(cel do zrealizowania z uczniami z barierą językową).

Metody pracy:

Stacji zadaniowych, samodzielnych doświadczeń, obserwacja, pokaz, drama, praca z tekstem, wizualizacja, udostępnianie sztuki, symulacja, przekład intersemiotyczny.

Formy pracy:

Grupowa, zbiorowa, indywidualna.

Materiały i pomoce dydaktyczne:

Fragment filmu Pan Tadeusz (+ rzutnik, tablica interaktywna/ monitor) w reż. A. Wajdy, tekst literacki „Pan Tadeusz” – fragment + fragment powiększony/ powiększalnik/lupa/ monitor, materiały plastyczne, tkaniny o różnych strukturach, zadania na stolikach, instrukcje, teksty przewodnie.

Temat lekcji:

Zosia i Tadeusz z „Pana Tadeusza”- młodzi ludzie podobni do nas?

Czas realizacji: 2 godziny lekcyjne

Organizacja przestrzeni:

Stacje/ stoliki zadaniowe przy ścianach, na środku sali dużo wolnej przestrzeni dywan

Przebieg zajęć:

I. Faza Wstępna:

1. Uczniowie w parach przygotowują w wybranych przez siebie formach: „Mój powrót ze szkoły do domu”:

Do wyboru różne formy ekspresji (jako jedna z zasad Projektowania Uniwersalnego w edukacji): dialog, scenka, pantomima, stopklatka, drama

2. Przychodzisz ze szkoły, a w twoim pokoju jest chłopak/dziewczyna, którego nie znasz.

Przedstawcie to jeszcze raz

II Faza przygotowawcza – praca z tekstem kultury – fragment filmu

Metoda przekładu intersemiotycznego

Fragment filmu *Pan Tadeusz* w reżyserii Andrzeja Wajdy od 4 minuty do 5,20 minuty

<https://www.google.com/search?client=opera&q=wajda+pan+tadeusz+cały+film&sourceid=opera&ie=UTF-8&oe=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:d86a4638,vid:h095QKYQo7E>

1. „Oglądamy” z zamkniętymi oczyma, posłuchaj dźwięków z fragmentu filmu.
2. Wykonaj wybrany przekład. Masz do wyboru wybraną formę. Co wybierzesz? Opowiesz, namalujesz czy wyrazisz pantomimą, ruchem ciała?:
  - Opowiedz dźwięki: Jak dźwięki odtwarzają rzeczywistość?
  - Namaluj dźwięki: Jak namalowałbyś świat przedstawiony, który „opowiedziały” dźwięki?
  - Wyraź ciałem dźwięki: Jak wyraziłbyś ruchem ciała, to, co usłyszałeś?
3. Oglądamy tę samą scenę filmową (czas trwania 1,20 min.) z otwartymi oczyma:

Czy świat przedstawiony dźwiękami zgadza się z tym, co teraz zobaczyliście?

Do wyboru różne formy ekspresji

- opowiedz obrazu, sceny
- namaluj obrazu sceny
- ulep z plasteliny sceny/ postaci/przedmioty
- zagraj pantomimę
- wybierz tkaniny i struktury pasujące do sceny, z której tkaniny uszył/a byś **haleczkę Zosi**

III. Faza zasadnicza

Praca z tekstem

Odczytanie fragmentu „Pana Tadeusza”: powrót Tadeusza do domu

Ks. I, od 41 wersu do wersu 100

lub odsłuchanie audiobooka z wolnych lektur/ czytanie towarzyszące (uczniowie słuchając śledzą tekst wskaźnikiem)

https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/pan-tadeusz/?gclid=Cj0KCQjwj_ajBhCqARIsAA37s0zqlAOBKJECAbflcZnou3vu3w614KroLPWJfbAOqDnjoVXP6SkyJDoaAh7tEALw_wcB

Metoda pytań dzieci:

Zapytaj o co chcesz. Zapisz pytanie.

Wybierzmy kilka (3-5 pytań) na które chcemy poszukać odpowiedzi.

Co jeszcze?

Zadania do tekstu o różnym stopniu trudności – zadania są umieszczone przy stacjach- stolikach zadaniowych. **Uczniowie w dwójkach swobodnie się przemieszczają, wybierają zadania i przechodzą do kolejnych stacji, mogą wykonać dowolną liczbę zadań, w zależności od potrzeb i możliwości.** Niektórzy będą w stanie zredagować plan wydarzeń i pociąć na paski, inni poradzą sobie z ułożeniem gotowego planu w kolejności. Ważne, aby każdy

mógł pracować w swoim tempie i wybierać formę aktywności. Nauczyciel może pomóc uczniom słabszym przy wyborze zadań scenki:

- a) Polecenie trudne, dla uczniów zdolnych. Efekt ich pracy mogą wykorzystać uczniowie z barierą językową – skorzystają z tekstu łatwego do czytania.

Zmień przeczytany fragment Pana Tadeusza w tekst łatwy do czytania według podanej instrukcji:

<https://zpe.gov.pl/a/standardy-tworzenia-tekstu-latwego-w-edukacji/DTyiHOXbP>

Polecenia o różnym stopniu trudności:

- b) Wykonaj grafikę do tekstu łatwego do czytania
- c) Zredaguj plan wydarzeń, zapisz, potnij na paski (trudniejsze)
- d) Ułóż pocięte paski planu wydarzeń według kolejności (łatwiejsze)
- e) Ułóż pytania do tekstu
- f) Podkreśl w tekście słowa, których nie rozumiesz (uczeń z UK, z ZA)
- g) Przeczytaj tekst łatwy do czytania wraz z grafiką do niego (uczeń z UK, z ZA)
- h) Narysuj ilustrację do fragmentu uczeń z UK)
- i) Przygotuj odegraj z kolegą scenkę: Tadeusz wraca ze szkoły do domu
- j) Wykonaj ikonki emocji towarzyszących bohaterom w przeczytanej scenie i uszereguj je w kolejności.
- k) Porównaj wasze scenki z początku zajęć „Powrót ze szkoły do domu, do własnego pokoju” z opisanym w eposie powrotem Tadeusza do Soplicowa, do swojego dawnego pokoju, wymień podobieństwa i różnice.

- l) Zredaguj krótki wpis na bloga: *Problemy współczesnej młodzieży w porównaniu z ich rówieśnikami z XIX w.* Może wolisz przedstawić je w formie komiksu, a może mapy myśli?

IV. Podsumowanie:

1. Prezentacja zadań – w wybranej przez uczniów formie
2. Debata: *Zosia i Tadeusz z Pana Tadeusza - młodzi ludzie podobni do nas czy zupełnie inni?*

V. Ewaluacja

Dokończ zdanie/ zdania, które chcesz:

Na zajęciach podobało mi się...

Na następne proponuje...

Nowe, ciekawe było dla mnie...

Zabieram na dalszą drogę z lekturą....

Potrzebuję jeszcze na drogę z lekturą.....